

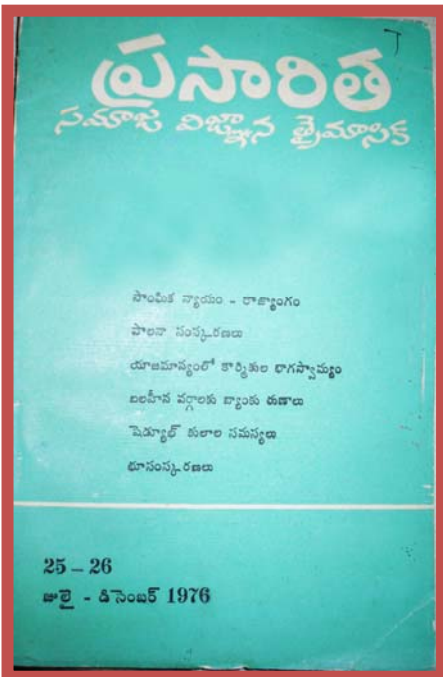
సాహితీమూర్తుల సహవాసం - నరిశెట్టి ఇన్నయ్య

శ్రీ నరిశెట్టి ఇన్నయ్యగారు ప్రముఖ పాత్రికేయులు, రచయిత, మాసవతావారి, హేతువారి. ఎంతోమంది సాహితీమూర్తులతో ఆయనకి సన్నిహిత పరిచయాలున్నాయి. ఒక్కో సాహితీమూర్తితో తన స్నేహ పరిమళాలని నెలకొకటిగా ఈ శీర్షికలో కాముది పాఠకులతో పంచుకుంటున్నారు.

నేను రాసిన పత్రికలు - నాకు తెలిసిన ఎడిటర్స్ ప్రసారిత (త్రైమాస పత్రిక)

9

ఉపాధ్యాయులకు, ఉన్నత విద్యారంగంలోని విద్యార్థులకు తెలుగు సామాజిక శాస్త్రాలు బోధించడానికి అనువుగా 'ప్రసారిత' అనే త్రైమాస పత్రిక 1972లో ప్రారంభించాము. మొదటి అలాంటి పత్రిక పెడదామనే ఉద్దేశ్యం పోలు సత్యనారాయణ ప్రతిపాదించారు. ఆయన పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ లెక్చరర్ గా, ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఫర్ సోషల్ సైన్స్ రీసెర్చ్ దక్షిణాది విభాగంలో పనిచేస్తూ వుండేవారు. ఇంగ్లీషులో బోధనాంశాలకు పనికొచ్చే అంశాలు తెలుగులో చెప్పాలంటే కష్టంగానే వుండేది. ముఖ్యంగా కాలేజీ, పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ స్థాయిలో ఈ సమస్య బాగా ఎదురయింది. తెలుగు బోధనాభాషగా ఉన్నత విద్యారంగంలో ఉండాలి అంటే అందుకు తగిన సాధన సంపత్తి సమకూర్చుకోవాలి. కేవలం అనువాదం కాక అర్థాన్ని వచ్చేటట్లు తెలుగులో చెప్పగలగాలి. అందుకు ఉపకరించే నిఘంటువులు, పారిభాషిక పదజాలాలు, విజ్ఞాన సర్వస్వాలు కావాలి. విదేశాలలో ఏ స్థాయిలో సామాజిక శాస్త్రాలు చెబుతున్నారో అదే స్థాయిలో తెలుగులో చెప్పాలంటే చాలా కృషి అవసరం. ఆ రంగంలో తోడ్పడే నిమిత్తం 'ప్రసారిత' వంటి పత్రికలు

కావాలని పోలు సత్యనారాయణ ప్రతిపాదించగా నేను అంగీకరించాను. ఒక విధంగా ఆ ప్రయత్నం ఎదురీతవంటిది. మేమిద్దరం కలిసి ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో రాజకీయ శాస్త్రాచార్యుడుగా ఉన్న కె.శేషాద్రిని సంప్రదించాము. ఆయన కూడా అలాంటి విషయాల్ని ఆహ్వానించి సహాయపడతామన్నారు. వివిధ సామాజిక శాస్త్రాల శాఖలలో ఉన్న ఉపాధ్యాయులను సహకారం కోరాము. అందరూ చేతనైనంత తోడ్పడతామన్నారు. పంచాయతీ రాజ్, స్థానిక సంస్థలు, పరిపాలనా వ్యవస్థ, విషయాలలో పోలు సత్యనారాయణ, ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించారు. తత్వశాస్త్రం సామాజిక శాస్త్రం, పౌర శాస్త్రం, ఇత్యాది శాఖలలో సిలబస్సులు సేకరించి, వాటికి అనుగుణంగా అంశాలు రాయటం, రాయించటం మొదలు పెట్టాము. రాజకీయ శాస్త్ర విషయాలు కూడా అదే ఉన్నత స్థాయిలో తీసుకురావటానికి ప్రయత్నించాము. ప్రోత్సాహం బాగానే లభించింది. అయితే మాకు తగినంత ఆర్థిక బలం లేదు. వివిధ కళాశాలలకు యూనివర్సిటీలకు విజ్ఞప్తి చేశాము. అందరూ బలపరిచారు కానీ, ఆర్థికంగా అంత సహకారం ఇవ్వలేదు. కళాజ్యోతి ప్రెస్ నిర్వహిస్తున్న ఆలపాటి రవీంద్రనాథ్ సహకారం కోరాను. ఆయన చేతనైనంత వరకు అచ్చువేసి పెట్టే బాధ్యత తీసుకున్నాడు. కొన్ని ప్రకటనలు సేకరించాలనుకున్నాము. మొత్తం మీద సాహసించి త్రైమాసపత్రిక ప్రారంభించాము. కొందరు ఇంగ్లీషులో తమ వ్యాసాలను అందించారు. వాటిని తెలుగు చేయవలసి వచ్చింది.

స్టేట్ బుక్ క్లబ్ అనే సంఘాన్ని స్థాపించి, రిజిస్టర్ చేశారు. బుక్ లింక్స్ పుస్తక సంస్థ నిర్వహిస్తున్న కె.బి.సత్యనారాయణ బాగా తోడ్పడ్డారు. ఆచార్య మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్య, ఆవుల సాంబశివరావు, ఆ సంస్థను ప్రోత్సహించారు. వారంతా వ్యాసాలు కూడా అందించారు.

మొత్తం మీద ఆర్థికసహాయం లభించకపోయినా వ్యాసాల సహకారం ఫరవాలేదనిపించింది. పైగా వ్యాసాలకు డబ్బివ్వలేము గనుక ఆ విషయం తెలిసి ఎవరూ డబ్బు ఆశించలేదు. ప్రసారితలోని వ్యాసాలకు మంచి పేరే వచ్చింది.

ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూలు, పరిశోధనా వ్యాసాలు 'ప్రసారిత'కు విశేషాలు. అదే మంచి పేరు తెచ్చిపెట్టింది. ప్రతిష్ఠాకర పత్రికగా నడిచింది. సర్క్యులేషన్ కూడా అట్టే వుండేది కాదు. కాగా లైబ్రరీలకు సంస్థలకు పత్రిక అందేది గనుక ఆ విధంగా విద్యాధికులకు అది చేరింది.

పోలు సత్యనారాయణ

'ప్రసారిత'లో పోలు సత్యనారాయణ ప్రత్యేకంగా కృషి చేసి వెలికి తెచ్చిన పంచాయతీ రాజ్ స్థానిక స్వపరిపాలన సంచకలు రిఫరెన్సు విషయంగా తోడ్పడింది. నేను ఆ రోజులలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ అగ్రనేతలలో ఒకరైన రావి నారాయణ రెడ్డిని ప్రత్యేకంగా ఇంటర్వ్యూ చేశాను. అది రికార్డు చేసి ప్రచురించాము. ఆయన అల్లుడు సీతారామిరెడ్డి, కుమార్తె భారతి, నాకు సహకరించారు. అది ప్రచురించిన తరువాత కమ్యూనిస్టులలో దానిపై కొంత సంచలనం జరిగింది. సాయుధ పోరాట రోజులలో రావి నారాయణరెడ్డి పాత్రపై అంతకుముందే మాకినేని బసవపున్నయ్య చేసిన వ్యాఖ్యానాలు పార్టీల మధ్య పెద్ద గొడవకు దారితీసింది. సిపిఐ, సిపిఎం, పార్టీలుగా చీలిన తరువాత ఈ విషయాలు కొన్ని

బయటపడ్డాయి. 'ప్రసారిత' ఇంటర్వ్యూ వ్యాసం ప్రామాణికంగా చాలామంది స్వీకరించారు.

ముఖ్యమంత్రి మర్రిచెన్నారెడ్డి ఇంటర్వ్యూ చేసి మరొక ప్రత్యేక వ్యాసం ప్రచురించాము. రాష్ట్ర రాజకీయ చరిత్రలో ముఖ్యంగా తెలంగాణా ఉద్యమంలో కీలకపాత్ర వహించిన చెన్నారెడ్డిని ఇంటర్వ్యూ చేయడం 'ప్రసారిత'లో ఆకర్షణీయ విషయంగా మారింది.

నక్కలైట్ ఉద్యమంలో పనిచేసిన భాస్కర్ అనే వ్యక్తి, 'ప్రసారిత'కు ఒక ప్రత్యేక వ్యాసం రాశారు. ఉద్యమంలోని లోతుపాతులు జరిగిన అనేక విషయాలు బయట ప్రపంచానికి అంతవరకు తెలియనివి స్వానుభవంతో చెప్పారు. భాస్కర్ ఉద్యమంలో పట్టుబడి విశాఖ జైలులో శిక్ష అనుభవించి బయటకు వచ్చిన వ్యక్తి. అయితే భాస్కర్ అనేది మారు పేరు కావటంతో అసలు వ్యక్తి ఎవరా అని ఉద్యమంలో

ఉన్నవారు మరొకవైపున గూడచారి సంస్థ అన్వేషించారు. ఇద్దరు సంపాదకులలో ఒకరైన సత్యనారాయణకు అతనెవరో తెలియదు గనుక నన్ను కొంతమంది, అడిగి చూశారు. నేను చెప్పకపోవడంతో అది రహస్యంగానే మిగిలిపోయింది. కానీ వ్యాసంలోని విషయం మాత్రం వాస్తవం కావటం వలన అది చాలా ఆకర్షణకు దారితీసింది.

వెంకట రంగయ్య, రవీంద్ర ప్రసాద్, జి. రామిరెడ్డి, చింతామణి లక్ష్మన్న తమ అమూల్యమైన వ్యాసాలను అందించి, ప్రసారితకు తోడ్పడ్డారు. పరిమిత సర్క్యులేషన్ తో విద్యారంగంలో పేరు తెచ్చుకున్న పత్రిక అది. అయితే 1975 తరువాత నేను ఆ పత్రిక నుండి విరమించాను. హైదరాబాదులో 'ఆంధ్రజ్యోతి' బ్యూరో చీఫ్ కావడం వలన పత్రికకు తోడ్పడలేకపోయాను. ఆ తరువాత పోలు సత్యనారాయణ ఒక్కడే కొన్నేళ్ళు నిర్వహించారు. భారత సామాజిక శాస్త్రాల పరిశోధనా సంస్థ ఆర్థిక సహాయం చేయడం వలన పత్రిక కొన్నేళ్ళు సాగింది. అది కూడా తరువాత ఆగిపోయింది.

ప్రసారిత కొన్ని ప్రత్యేక సంచికలు ప్రచురించింది. అవి అన్ని విధాల రిఫరెన్సులకు పనికొచ్చే విషయాలు. అందులో ఒకటి ప్రత్యేక ఆంధ్ర కోసం 1970 ప్రాంతాలలో జరిగిన ఉద్యమ చరిత్ర. ఆ ఉద్యమంలోనే చురుకుగా పాల్గొన్న మానవవాద నాయకుడు. మల్లాది రామమూర్తి చాలా వివరంగా ఆధారాలతో రాశారు. సమకాలీన విషయాలు అలా రాయడాన్ని గౌతు లచ్చన్న వంటి నాయకులు హర్షించలేరు. అయినప్పటికీ అదొక ప్రత్యేక గ్రంథంగా పూర్తి సంచికను వెలువరించాము.

మరొక ప్రత్యేక పరిశోధనా విషయం జిల్లెళ్ళమూడి అమ్మ గురించి మల్లాది రామమూర్తి క్షుణ్ణంగా కనుగొని రాసిన విషయం. ఆవిడ మహాత్ము గలదని కొందరు సైన్సు చదువుకున్న ప్రొఫెసర్లు సైతం భక్తులుగా మారారు. ఆవిడ పూర్వాపరాలు కుటుంబ నేపథ్యం ఆవిడ గ్రామ పరిసరాలు అన్నిటిని లోతుపాతులతో అవగాహన చేయడానికి మానసిక విశ్లేషణ జోడించి, రామమూర్తి మంచి వ్యాసం రాశాడు. అది కొందరికి కనువిప్పు కాగా మరికొందరికి ఆగ్రహం తెచ్చిపెట్టింది.

ఆ విధంగా ప్రసారిత ఒక ప్రత్యేకతను నెలకొల్పింది. ఆచార్య నరేంద్రదేవ్ రాసిన బౌద్ధ ధర్మ దర్శన్ అనే గ్రంథం ఆధారంగా సంజీవదేవ్ గొప్ప వ్యాసాన్ని అందించారు. హిందీలో ఉన్న ఆ మూల గ్రంథం ఆయన తెప్పించుకుని చదివి రాసిన ఉత్తమ రచన. సూర్యదేవర హనుమంతరావు ఆ గ్రంథాన్ని బెనారసు నుండి తెప్పించి ఇచ్చారు.

ప్రసారిత పుస్తక పరిచయాలకు కూడా పేరు వహించింది. ఎరిక్ ప్రాం వంటి సైకో ఎనలిస్ట్ లను పాఠకులకు ఆయన రచనల ద్వారా పరిచయం చేసింది. ప్రసారిత ప్రచురణ వెనుక చాలా కృషి ఉన్నది.

సంపాదకులు ఎన్. ఇన్నయ్య, పి. సత్యనారాయణలు కాగా వారికి సలహా సంపాదకవర్గంగా వున్నవారు అన్ని రంగాల్లో ప్రసిద్ధికెక్కినవారే.. ప్రొ. మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్య, ప్రొ. జి. రాంరెడ్డి, ప్రొ. జె. సత్యనారాయణ, ప్రొ. కె.శేషాద్రి, ప్రొ. ఎన్. యాదగిరిరెడ్డి, డా. సి.లక్ష్మన్న, ప్రొ. ఆర్. పి. ఆర్. చంద్ర శేఖరరావు, ప్రొ. కె. సచ్చిదానందమూర్తి, ప్రొ. వేదుల జగన్నాథం, డా. బి. రమేశ్ బాబు, డా. యం. యాదవరెడ్డి, డా. కె. కమలనాథన్. ఎందరో ఉద్దండుల చేత ఏరి కోరి రచనలు చేయించిన ఖ్యాతి 'ప్రసారిత'కు వున్నది.

జస్టిస్ జి. చిన్నపరెడ్డి భారత రాజ్యాంగాన్ని గురించి, సామాన్యుడు - చట్టాలు గురించి అవగాహన అయ్యేలా రాసిన వ్యాసాలు ఉన్నాయి. న్యాయవ్యవస్థను గురించి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రధాన న్యాయమూర్తి అల్లాడి కుప్పుస్వామి వ్యాసం, రాజ్యాంగ సవరణలను గూర్చి ప్రొ. మామిడిపూడి వెంకట రంగయ్య వ్యాసం. పొలిటికల్ సైన్స్ విద్యార్థులకు చక్కగా పనికి వచ్చే అంశాలు.

బౌద్ధాన్ని గురించిన మంచి మంచి వ్యాసాలు ప్రసారితలో వున్నాయి. కల్లూరి బసవేశ్వరరావు రాసిన బౌద్ధవికాసం - క్షీణత అందులో ఒకటి. బౌద్ధ కళావిన్యాసాలు గురించి శ్రీ సంజీవ్ దేవ్ రాసిన వ్యాసంలో బౌద్ధ వాస్తుకళ, శిల్ప విన్యాసం గూర్చి సమగ్రంగా చర్చించారు. తర్క తీర్థ లక్ష్మణ శాస్త్రి గొప్ప ప్రజ్ఞావంతుడు. గాంధీగారికి సలహాదారు, ఎం.ఎన్.రాయ్ కి కొన్ని విషయాలలో గురువు. ఆయన

వ్యాసం 'హిందూయిజం' ప్రముఖంగా చదవడగింది.

నాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రి వర్గాన్ని గురించి చాల వివరణాత్మకంగా జి.రాంరెడ్డి, డి. రవీంద్ర ప్రసాద్ వివరించారు. 1956లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడినప్పటి నుండి 1972 వరకు తెలంగాణ, కోస్తా, రాయలసీమల నుండి మంత్రుల సంఖ్య తెలియ చేసారు. వివరణాత్మకంగా కులం వారీగా ప్రాతినిధ్యం తెలియజేసారు. వారి విద్యాస్థాయిని రాశారు.

ఎన్. ఇన్నయ్య రాసిన ఆంధ్ర-తెలంగాణ ఉద్యమంలో విన్యాసాలు (1973) వ్యాసం, 1956లో ఏర్పడిన విన్యాసాలు (1973) వ్యాసం, 1956లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడటం, 1969-1972లో ఎటువంటి విన్యాసాలు రాజకీయ నాయకులు చేసారో తెలుసుకోవడానికి ఉపయోగపడుతోంది. వివిధ పార్టీలు, రచయితల సంఘాలు ఈ ఉద్యమాల్లో ఎటువైపు వుండాలనుకున్నారో చెప్పారు. కొందరు వీర సమైక్యవాదులు కాగా మరి కొందరు ఆంధ్ర-తెలంగాణ వేర్పాటువాదాన్ని సమర్థించారు.

ఇంకా ప్రసారితలో ఆర్థిక శాస్త్రం, తత్వ శాస్త్రం, రాజనీతి శాస్త్రాలకు చెందిన అనుభవజ్ఞులైన అధ్యాపకుల వ్యాసాలే కాక హేతువాదాన్ని, పిల్లల సెక్స్ సమస్యలు, వైజ్ఞానిక వ్యాసాలు ఉన్నాయి. గ్రంథ సమీక్షలు కొన్ని సంచికల్లో చోటు ఉన్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అప్పుడే ఏర్పడిన కొత్త పంచాయతీల గురించి, సమాచారం, వ్యవసాయ రంగంలో వేతనాల ధోరణులు పరిశీలన ఉంది. పుష్కరాల చారిత్రక పరిశీలన గురించి ఎ. బొబ్బిలిగారు రాసిన పరిశీలనాత్మక వ్యాసం ఎంతో ఆసక్తిదాయకంగా ఉంది.

(మరో తెలుగు పత్రిక గురించి వచ్చే సంచికలో)

COMMENTS